

Smjernice za ovlaštene izvoznike

Sadržaj

Smjernice za ovlaštene izvoznike	1
Sadržaj.....	1
3.1. Informacije koje podnositelj zahtjeva mora dostaviti.....	5
3.2. Relevantna carinska tijela za izdavanje odobrenja ovlaštenog izvoznika	6
3.3. Postupak isporuke odobrenja ovlaštenog izvoznika	7
3.3.1. Dopuštenost i postupanje sa zahtjevom	7
3.3.2. Rok za izdavanje odobrenja ovlaštenog izvoznika	8
3.3.3. Valjanost odobrenja	8
3.3.4. Izvoz iz drugih država članica	8
3.4. Izmjena ili ukidanje odobrenja ovlaštenog izvoznika (članak 28. CZU-a).....	9
4.1. Podaci sadržani u odobrenju.....	9
4.2. Ovlašteni izvoznik obvezuje se na:.....	10
4.3. Sastavljanje izjave o podrijetlu	10
• Članak 67. Provedbenog akta CZU-a.....	18
(Članak 64. stavak 1. Zakonika)	18
• Izvadak iz Regionalne konvencije o povlaštenim pravilima podrijetla pan-Euro-Med (Službeni list L 54, 26. veljače 2013.)	18

Opća izjava o ograničenju odgovornosti

Ove su smjernice objašnjive i ilustrativne prirode. Carinsko zakonodavstvo ima prednost pred sadržajem ovog dokumenta te bi ga uvijek trebalo konzultirati. Vjerodostojni tekstovi pravnih akata EU-a objavljeni su u Službenom listu Europske unije. Mogu postojati i nacionalne upute.

Postupak izrade nacrtu

Smjernice je izradila projektna skupina „Ovlašteni izvoznik”, a finalizirala ih je carinska projektna skupina „Smjernice o povlaštenom podrijetlu” (CPG 129) u okviru programa Carina 2020. Potvrdila ga je Stručna skupina za carinu – Odjel za podrijetlo (CEG – ORI).

1. OPĆE INFORMACIJE

1.1 Sustav ovlaštenih izvoznika (AE) razlikuje se od sustava registriranih izvoznika (REX) i treba ga tretirati neovisno o tome.

1.2. Status ovlaštenog izvoznika pojednostavnjuje izvozne formalnosti dopuštajući ovlaštenom izvozniku da sam potvrdi povlašteno podrijetlo uključivanjem posebne izjave na račun ili drugoj komercijalnoj ispravi kojom se identificiraju izvezeni proizvodi. Stoga ovlašteni izvoznik nije obavezan pri svakom izvozu podnijeti zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 ili EUR-MED. Zahtjev za status ovlaštenog izvoznika jednokratna je formalnost u kojoj izvoznik nadležnom carinskom uredu dostavlja potrebne informacije. Nakon dobivanja odobrenja, ono vrijedi za sav izvoz obuhvaćene robe s podrijetlom tijekom razdoblja odobrenja.

1.3. Izraz „izjava o podrijetlu”, koji se upotrebljava u ovom dokumentu, obuhvaća izraz „izjava na računu” koji se upotrebljava i u manje nedavnim povlaštenim sporazumima i autonomnim aranžmanima.

1.4. Izjava o podrijetlu ima istu pravnu vrijednost kao potvrda o prometu robe EUR.1 ili EUR-MED.

Ako gospodarski subjekti prijavljuju sustavno odbijanje izjave o podrijetlu od strane zemlje uvoznice, trebalo bi predvidjeti odgovarajuće mjere. Carinska tijela EU-a mogu obavijestiti Europsku komisiju o takvim sustavnim odbijanjima upotrebom opisnog dokumenta iz Priloga 1.

1.5. Povlašteni sporazumi koje je Europska unija sklopila s trećim zemljama i autonomni aranžmani koje primjenjuje EU, od kojih mnogi uključuju odredbe o statusu ovlaštenog izvoznika, navedeni su na internetskoj stranici Europa na sljedećoj poveznici:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/customs-4/international-affairs/origin-goods/general-aspects-preferential-origin/arrangements-list_en

Svaki povlašteni aranžman u kojem se upotrebljava pojam ovlaštenog izvoznika stvara svoj pravni okvir (primjerice Prilog 2. sadržava izvadak pravnog okvira), što znači da bi subjekti koji imaju status ovlaštenog izvoznika trebali biti svjesni toga da se koriste statusom koji uključuje nekoliko uvjeta i možda će morati upućivati na relevantne odredbe u svakom povlaštenom aranžmanu. Međutim, najbolja je praksa kombinirati odobrenja koja obuhvaćaju nekoliko ili čak sve povlaštene aranžmane. Carinska tijela mogla bi dopustiti neposrednu uporabu odobrenja za bilo koji novi aranžman ako su ispunjeni uvjeti.

1.6. Status ovlaštenog izvoznika može se dodijeliti i trgovačkim društvima koja podnose zahtjev za taj status kako bi imala koristi od pojednostavnjenog postupka u vezi s potvrdama o prometu robe A.TR. koje se izdaju za proizvode u slobodnom prometu

obuhvaćene carinskom unijom EU-a i Turske.

2. UVJETI ZA DOBIVANJE STATUSA OVLAŠTENOG IZVOZNIKA

2.1. Svaki izvoznik robe s podrijetlom, bilo da je riječ o proizvođaču ili trgovcu, s poslovnim nastanom na carinskom području Europske unije, može podnijeti zahtjev za odobrenje ovlaštenog izvoznika, pod uvjetom da u bilo kojem trenutku posjeduje odgovarajuće dokaze o podrijetlu proizvoda koje namjerava izvoziti, u svrhu provjera koje provode carinska tijela.

2.2. Kako bi podnio zahtjev za status ovlaštenog izvoznika, izvoznik ne mora imati koristi od drugih pojednostavnjenih postupaka koji se primjenjuju na temelju carinskog zakonodavstva EU-a.

2.3. Ako je učestalost pošiljaka uvjet za izdavanje odobrenja, može se pretpostaviti da će svaki podnositelj zahtjeva koji ispunjava sve ostale uvjete redovito koristiti odobrenje. Među sporazumima o slobodnoj trgovini koji se trenutačno primjenjuju uvjet učestalosti nije uključen u sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Koreje, u kojem je izjava o podrijetlu jedini mogući dokaz o podrijetlu.

2.4. Osim toga, izvoznik bi trebao biti poznat kao pouzdan. Uvjet može biti da ne smije biti podvrgnut stečajnom postupku ili nenaplaćenim carinama i porezima.

2.5. Bilo koji proizvod može biti obuhvaćen odobrenjem ako je podrijetlom iz okvira predmetnog povlaštenog režima i ako se na njega primjenjuje povlaštena carinska stopa. Ovlašteni izvoznik također može sastaviti izjavu o podrijetlu za potrebe bilateralne kumulacije za izvoz na temelju određenih autonomnih aranžmana EU-a.

3. POSTUPAK ZA IZDAVANJE OVLAŠTENJA OVLAŠTENOG IZVOZNIKA

Preliminarni kontakti između podnositelja zahtjeva i odgovarajućih carinskih tijela preporučuju se prije podnošenja zahtjeva. Prethodna savjetovanja omogućuju ubrzanje postupka izdavanja odobrenja.

Ako je potrebno, carinska tijela mogu podnositeljima zahtjeva ponuditi osposobljavanje o pravilima o podrijetlu.

Carinska tijela mogu izvoznicima ponuditi vodič u kojem se objašnjavaju uvjeti koje moraju ispuniti kako bi postali ovlašteni izvoznik. Takav vodič može biti dostupan na internetu ili u papirnatom obliku. Korisni su i drugi oblici informativnih dokumenata, npr. letci.

3.1. Informacije koje podnositelj zahtjeva mora dostaviti

3.1.1. Pri podnošenju zahtjeva za status ovlaštenog izvoznika gospodarski subjekt mora dostaviti potrebne informacije. Svaka država članica može propisati poseban obrazac zahtjeva. Mogu se zatražiti sljedeći elementi:

3.1.2. Podaci koji se odnose na podnositelja zahtjeva:

- Tvrtka: naziv poduzeća, EORI, nacionalni identifikacijski broj, adresa trgovačkog društva (uprava ili poslovni nastan koji posjeduje dokaze o podrijetlu ovisno o subjektu za koji će se dodijeliti status)
- Kontakt osoba: ime, prezime, e-mail adresa, broj telefona, pozicija u tvrtki
- Komercijalna djelatnost podnositelja zahtjeva (trgovac ili proizvođač)

3.1.3. Podaci o proizvodima i proizvodnji:

- Adresa mjesta proizvodnje i/ili skladištenja proizvoda
- Proizvodi namijenjeni izvozu (oznake HS-a 4 i vrsta proizvoda)
- Predviđena zemlja/zemlje odredišta
- Ispunjavanje pravila o podrijetlu u okviru različitih povlaštenih aranžmana, objašnjenje proizvodnog postupka, ulaznih materijala (razvrstavanje, vrijednost, podrijetlo)

3.1.4. Podaci o izvozu:

- Redovitost izvoza pod povlaštenim tretmanom (nepotrebno u trgovini na temelju sporazuma u kojima element učestalosti nije uključen), ako je dostupan
- Ako će se roba koja se izvozi distribuirati iz drugih država članica koje navode relevantne države članice i, prema potrebi, carinska tijela te ime, adresu i mjesto poslovanja relevantnog poduzeća.

3.1.5. Podaci o organizaciji tvrtke:

- Ime zaposlenika odgovornog za povlaštene transakcije
- Ime zaposlenika odgovornog za potpisivanje izjava o podrijetlu
- Računovodstveni sustav za razlikovanje robe sa statusom povlaštenog podrijetla ili bez njega (također informacije o IT sustavu u uporabi)

- Postupanje s povlaštenim dokumentima (dokazi o podrijetlu koje će podnositelj zahtjeva posjedovati)
 - Dokumenti koje podnositelj zahtjeva mora zadržati
 - Knjigovodstveni sustav kojim se jamči da podnositelj zahtjeva posjeduje sve isprave kojima se dokazuje povlašteno podrijetlo
- Primjena carinskog postupka u preradi proizvoda, posebno odobrenja za unutarnju proizvodnju, kako bi se izbjegla svaka neusklađenost s klauzulom o zabrani povrata carine.

3.1.6. Obveze izvoznika u slučaju izdavanja odobrenja:

- u svakom trenutku dostaviti dokaz o statusu podrijetla izvezene robe
- čuvati dokaze o statusu proizvoda s podrijetlom tri ili više godina (ovisno o razdoblju navedenom u povlaštenom režimu)
- sastaviti izjavu o podrijetlu samo za proizvode za koje se u trenutku izvoza drže svi dokazi ili računovodstveni elementi potrebni za dokazivanje povlaštenog podrijetla

3.1.7. Ostalo:

- datum i potpis podnositelja zahtjeva
- navesti je li zahtjev za odobrenje ovlaštenog izvoznika prvi ili se odnosi na produljenje ili izmjeni;
- ostala odobrenja u uporabi (npr. AEO), uključujući broj odobrenja
- Izdane obvezujuće informacije o podrijetlu
- kada se traži mogućnost da se ne potpiše izjava o podrijetlu (odricanje od potpisivanja) potrebno je podnijeti pisanu izjavu

3.2. *Relevantna carinska tijela za izdavanje odobrenja ovlaštenog izvoznika*

3.2.1. Nadležno carinsko tijelo za izdavanje odobrenja ono je koje može provjeriti zahtjev i ispravnu uporabu odobrenja. To je mjesto gdje se vodi ili je dostupna glavna računovodstvena evidencija podnositelja zahtjeva u carinske svrhe i na kojem se obavlja barem dio aktivnosti obuhvaćenih odlukom (članak 22. stavak 1. CZU-a). Postupak odobravanja ovlaštenog izvoznika može biti centraliziran ili decentraliziran unutar države članice.

3.2.2. U centraliziranom sustavu subjekt koji vodi evidenciju koja sadržava dokaze o povlaštenom podrijetlu podnosi svoj zahtjev nadležnom tijelu koje odredi država članica u kojoj ima poslovni nastan.

3.2.3. Ako je postupak decentraliziran, status ovlaštenog izvoznika odobrava carinsko tijelo o kojem ovisi poslovni nastan u kojem se može pristupiti evidenciji koja sadržava dokaze o povlaštenom podrijetlu ili sjedište trgovačkog društva.

U situacijama u kojima se mjesto računovodstva razlikuje od mjesta upravnog sjedišta subjekta, nadležno carinsko tijelo obično je ono u kojem se vodi evidencija (članak 22. stavak 1. CZU-a i članak 12. DUCZU-a).

3.3. Postupak isporuke odobrenja ovlaštenog izvoznika

3.3.1. Dopuštenost i postupanje sa zahtjevom

3.3.1.1. Postupak izdavanja odobrenja isti je za proizvođače i trgovce. To znači da se zahtjevi svih gospodarskih subjekata tretiraju na isti način jer su uvjeti za dobivanje odobrenja slični. Međutim, od proizvođača i trgovaca može se zatražiti da dostave različite popratne dokumente kako bi dokazali da su ispunjeni svi uvjeti. Potrebno je provjeriti sljedeće elemente:

- U vezi s proizvođačima: provjeru postupaka prerade i evidencije, uvoznih deklaracija i, ako su dostupni, dokaza o povlaštenom podrijetlu i izjava dobavljača za upotrijebljene materijale.
- U vezi s trgovcima: provjera, ako su dostupni, dokaza o povlaštenom podrijetlu i izjava dobavljača za proizvode.

3.3.1.2. Prioritetno postupanje opravdano je za odobrenja koja obuhvaćaju povlaštene aranžmane kojima se dopušta izjava o podrijetlu kao jedini dokaz o povlaštenom podrijetlu.

3.3.1.3. U fazi ispitivanja podnositelj zahtjeva mora dokazati da:

- On ili zaposlenik vlada pravilima o povlaštenom podrijetlu
- roba ispunjava kriterije o podrijetlu
- svjestan je da mora dostaviti odgovarajuće dokaze o povlaštenom podrijetlu u slučaju provjera koje provode carinska tijela i voditi knjigovodstvo koje omogućuje provjeru povlaštenog podrijetla pojedinačnih proizvoda.
- obavlja redovite pošiljke u okviru povlaštenih aranžmana (uz iznimku sporazuma iz točke 2.3.) ili očekuje da će ih obavljati u bliskoj budućnosti (npr. potpisani ugovori)

3.3.1.4. Ako podnositelj zahtjeva za status ovlaštenog izvoznika već ima odobrenje izdano pod sličnim ili strožim uvjetima (npr. ako je već AEO), to se može uzeti u obzir pri obradi zahtjeva.

3.3.1.5. Prije izdavanja odobrenja potrebno je provesti reviziju u slučaju proizvođača, a može se provesti u slučaju trgovaca, uključujući procjenu računovodstvenog sustava i unutarnje organizacije trgovačkog društva. Time bi se omogućilo da se provjeri je li podnositelj zahtjeva sposoban i spreman za upotrebu sustava ovlaštenog izvoznika. Važan element takve revizije jest provjeriti zna li podnositelj zahtjeva kako primijeniti pravila o povlaštenom podrijetlu. Ovisno o potrebama, ta se revizija može provesti u prostorijama podnositelja zahtjeva ili se pregled može obaviti na temelju dokumentacije u carinskom uredu. Ako carinska tijela odluče da revizija nije potrebna, mogu se obaviti provjere prije odobrenja, npr. provjere dokumentacije, analize strukture/tokova uvoza i izvoza podnositelja zahtjeva (statistički podaci).

Nadležna tijela trebala bi čuvati sva izvješća iz revizije ili provjere dokumentacije.

3.3.1.6. Ako se odlukom ne bi dodijelio status ovlaštenog izvoznika, na carinskom je tijelu da u odluci navede razloge zbog kojih se status ne može dodijeliti. Podnositelju zahtjeva odobrava se 30 dana za ostvarivanje prava na saslušanje (članak 22. stavak 6. CZU-a, članak 8. DUCZU-a i članak 8. UCC-IA-a). To pravo na saslušanje jednako se primjenjuje odlukom carinskog tijela u slučaju izmjene, opoziva ili poništenja statusa ovlaštenog izvoznika na inicijativu administracije.

3.3.2. Rok za izdavanje odobrenja ovlaštenog izvoznika

Rok za dodjelu statusa ovlaštenog izvoznika utvrđen je relevantnim odredbama Carinskog zakonika Unije (članak 22. CZU-a). U načelu, odluke o dodjeli statusa ovlaštenog izvoznika (ili odbijanju odobrenja) trebale bi se donijeti što je prije moguće, a najkasnije 120 dana nakon datuma prihvaćanja potpuno zahtjeva u skladu s člankom 11. DUCZU-a. Carinska tijela imaju rok od 30 dana za prihvaćanje zahtjeva.

Rok se može produljiti za:

- i) prihvaćanje zahtjeva – još 30 dana člankom 12. stavkom 2. Sporazuma o CZU-u
- ii) donošenje odluke o dodjeli statusa ovlaštenog izvoznika, kao što je
 - više od 30 dana u skladu s člankom 13. stavkom 1. DUCZU-a za više informacija
 - više od 30 dana prema članku 22. stavku 3. drugom podstavku CZU-a ako carina ne može poštovati rok, npr. složeni slučaj
 - 30 dana za ostvarivanje prava na saslušanje (članak 13. stavak 2. DUCZU-a).

Više informacija o rokovima i pravu na saslušanje za carinske odluke dostupno je na:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/customs/customs_code/guidance_general_cust_dec_en.pdf

3.3.3. Valjanost odobrenja

Odobrenja se mogu izdavati na ograničeno ili neograničeno vrijeme.

U slučaju vremenski ograničene valjanosti, odobrenje se može automatski obnoviti samo ako izvoznik nije prekršio odobrenje otkad je izdano.

3.3.4. Izvoz iz drugih država članica

Ako podnositelj zahtjeva namjerava izvoziti robu iz drugih država članica, mora biti u mogućnosti dokazati povlašteno podrijetlo robe koja se izvozi iz drugih država članica, stoga mora voditi evidenciju koja sadržava dokaze o njezinu podrijetlu.

Dodatni zahtjev nije potreban. Nakon izdavanja odobrenje vrijedi u svim državama članicama (članak 26. CZU-a).

3.3.5. Mogućnost nepotpisivanja

U pravilu izjava o podrijetlu mora sadržavati izvorni vlastoručni potpis ovlaštenog izvoznika. Međutim, ovlašteni zastupnik može imati koristi od iznimke da se od njega neće zahtijevati da potpiše izjave o podrijetlu ako podnese pisanu izjavu kojom prihvaća potpunu odgovornost za svaku izjavu o podrijetlu u kojoj se navodi kao da ju je vlastoručno potpisao. Ta pisana obveza može biti uključena u zahtjev ili se može sastaviti zasebno¹.

¹ Na primjer: "Ja, niže potpisani, izjavljujem da ja/trgovačko društvo X prihvaćam punu odgovornost za svaku izjavu o podrijetlu u kojoj se ja/poduzeće identificira kao da sam je vlastoručno potpisala. Mjesto, datum, potpis"

3.4. Izmjena ili ukidanje odobrenja ovlaštenog izvoznika (članak 28. CZU-a)

3.4.1. Ako se promjene pravnog statusa nositelja moraju odražavati u odobrenju, preporučena je praksa opoziva odobrenja. Preporučuje se da se novom trgovačkom društvu dodijeli drugi broj odobrenja od prethodnog.

3.4.2. U slučaju promjena u proizvodnim postupcima ili u nabavi materijala, izmjena odobrenja potrebna je samo ako utječe na povlašteno podrijetlo izvezenih proizvoda.

3.4.3. Ako je rok istekao, jedina izmjena odobrenja bit će datum valjanosti.

3.4.4. Proširenje odobrenja na nove zemlje (uključujući kada novi sporazum stupi na snagu) ili novi proizvodi podliježu provjeri podrijetla proizvoda u skladu s pravilima o podrijetlu koja se primjenjuju u predmetnom sporazumu o povlaštenoj trgovini. Odobrenje je potrebno izmijeniti ako sadržava popis odredišta ili proizvoda. Ako je odobrenje izdano za sva odredišta i svaki proizvod trgovačkog društva nakon provedbe revizije, izmjena odobrenja nije potrebna, ali je dobra praksa provesti obnovljenu reviziju.

3.4.5. Kako bi izmijenio ovlaštenje, izvoznik je obvezan podnijeti zahtjev u pisanom obliku (uključujući elektroničkim sredstvima komunikacije) carinskom uredu koja je izdala odobrenje. Carinski ured obavještava podnositelja zahtjeva o svojoj odluci i u pisanom obliku.

3.4.6. Carinska tijela na pojedinačnoj osnovi procjenjuju treba li primijeniti standardni postupak kao da je podnesen novi zahtjev ili fleksibilniji postupak ako se smatra da standardni postupak nije potreban.

3.4.7. Odobrenje ostaje valjano u slučaju izmjene pravila o podrijetlu važećih povlaštenih aranžmana, pod uvjetom da su ispunjeni svi potrebni uvjeti, posebno u pogledu usklađenosti s pravilima o podrijetlu tih aranžmana.

3.4.8. Dobra je praksa da se broj odobrenja ovlaštenog izvoznika čije je odobrenje poništeno ili ukinuto ne smije koristiti za nova odobrenja.

4. SADRŽAJ OVLAŠTENJA OVLAŠTENOG IZVOZNIKA

Među ostalim elementima, sljedeće bi moglo biti dio odobrenja:

4.1. Podaci sadržani u odobrenju

- Ime, prezime ili trgovačko ime izvoznika
- Izjavu u kojoj se navodi svrha odobrenja: kojom se izvozniku omogućuje da sam potvrdi povlašteno podrijetlo proizvoda na računu ili bilo kojoj drugoj komercijalnoj ispravi
- Broj odobrenja (struktura mora biti u skladu sa strukturom o kojoj su države članice obavijestile Europsku komisiju)
- Proizvod(i) (oznake HS-a 4 i vrsta proizvoda), osim ako se odobrenje izdaje za sve proizvode²
- Zemlja(-e) odredišta, osim ako je dozvola izdana za sva odredišta

² Kad je riječ o Turskoj, odobrenjem su obuhvaćeni samo proizvodi koji nisu uključeni u carinsku uniju EU-a i Turske

- Navesti da proizvodi moraju biti s podrijetlom
- Datum valjanosti (ako je odobrenje izdano s rokom)
- Dopuštenje za nepotpisivanje izjava o podrijetlu, ako je ta mogućnost zatražena u zahtjevu i ako je podnesena obveza
- Pravo na žalbu u skladu s relevantnim pravnim odredbama
- Prema potrebi, navedite da bi se neusklađenost s odredbama odobrenja mogla sankcionirati kao fiskalni ili carinski prekršaj. Odobrenje podliježe izmjeni, opozivu ili poništenju kako je predviđeno relevantnim pravnim odredbama
- Datum izdavanja i potpisivanja nadležnog tijela

4.2. *Ovlašteni izvoznik obvezuje se na:*

- Sastavlja izjave o podrijetlu samo za proizvode za koje posjeduje, u trenutku sastavljanja izjave o podrijetlu, popratne isprave i odgovarajuće račune kojima se dokazuje da su proizvodi s podrijetlom
- U svakom trenutku, na zahtjev nadležnog carinskog tijela države članice u kojoj je izdano odobrenje, podnijeti sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da predmetni proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom, kao i da su ispunjeni ostali zahtjevi iz predmetnog povlaštenog režima.
- Prihvatiti provjeru, od strane navedenih carinskih tijela, njegova računovodstva i postupka proizvodnje proizvoda
- Čuvati tri godine (ili više ovisno o razdoblju utvrđenom u povlaštenom režimu) preslike izjava o podrijetlu i popratnih isprava povezanih s deklaracijama. To razdoblje počinje od datuma sastavljanja izjave o podrijetlu. Ako je nacionalnim propisima predviđeno dulje razdoblje, to će se primjenjivati neovisno o trajanju zahtjeva za provjeru dokaza o podrijetlu.
- Preuzimanje cjelokupne odgovornosti za korištenje odobrenja
- Obavijestiti carinska tijela o svim izmjenama koje utječu na odobrenje

4.3. *Sastavljanje izjave o podrijetlu*

Dobra je praksa priložiti upute za korisnike uz ovlaštenje ovlaštenog izvoznika. Ovaj Prilog izvozniku može pružiti sljedeće korisne informacije.

4.3.1. *Tekst izjave o podrijetlu*

Tekst izjave o podrijetlu naveden je u svakom povlaštenom režimu.

Ovisno o zemlji odredišta, tekst izjave o podrijetlu može biti različit, ovlašteni izvoznik trebao bi voditi računa o ispravnom tekstu povlaštenog režima na koji se izjava o podrijetlu odnosi, kao primjer, tekst izjave o podrijetlu citiran je u Prilogu 3.

Broj odobrenja mora biti naveden u izjavi o podrijetlu.

Izjava o podrijetlu sadržava izvorni vlastoručni potpis izvoznika, osim ako je nositelju odobreno izuzeće od potpisa (vidjeti stavak 3.3.5.). Puno ime potpisnika mora biti čitljivo označeno potpisom.

U izjavi o podrijetlu mora biti jasno naveden korisnik odobrenja, a to mora biti očito i za treće osobe.

Izjava o podrijetlu izdaje se tako da se tekst na računu ili drugoj komercijalnoj ispravi u kojoj se jasno identificiraju proizvodi s podrijetlom otipka, tiska ili otisne.

Izjava o podrijetlu na etiketi koja je trajno pričvršćena na komercijalnu ispravu dopuštena je samo ako nema sumnje da je etiketu otisnuo ovlaštenu subjekt (na primjer stavljanjem jednog pečata ili potpisa na etiketu i ispravu).

4.3.2. Identifikacija proizvoda s podrijetlom u komercijalnim ispravama

Na ispravama na kojima se sastavlja izjava o podrijetlu proizvodi moraju biti detaljno opisani kako bi se omogućila njihova identifikacija.

Proizvodi bez podrijetla moraju biti jasno označeni. Ako roba navedena na računu ili drugoj komercijalnoj ispravi ima povlašteno podrijetlo u različitim zemljama ili državnim područjima, potrebno je navesti imena ili službene kratice (oznake zemlje ISO alpha-2) zemalja ili državnih područja.

Jedna od mogućnosti razlikovanja robe s podrijetlom od robe bez podrijetla jest navođenje zemlje podrijetla u zagradama iza svakog položaja. Druga je mogućnost navođenje dvaju tarifnih brojeva na računu, posebno robe s podrijetlom i robe bez podrijetla, s naznakom robe pod odgovarajućim tarifnim brojem. Drugo rješenje jest brojanje položaja uzastopno i na kraju navesti koji je od brojeva roba s podrijetlom i koja je bez podrijetla.

5. NADZOR OVLAŠTENJA OVLAŠTENOG IZVOZNIKA

5.1. Odobrenje ovlaštenog izvoznika trebalo bi pratiti tijekom njegove valjanosti kako bi se osigurala usklađenost s njegovim uvjetima. To podrazumijeva provjeru ispunjava li ovlašteni izvoznik i dalje uvjete potrebne za ostvarivanje koristi od odobrenja, posebno jesu li izvezeni proizvodi podrijetlom u okviru predmetnog povlaštenog režima i posjeduje li potrebnu popratnu dokumentaciju kojom se dokazuje podrijetlo i, prema potrebi, izjave dobavljača.

5.2. Dobra je praksa pokrenuti praćenje pravilne uporabe odobrenja ovlaštenog izvoznika kako slijedi:

5.2.1. Na temelju zahtjeva nadležnih tijela zemlje uvoznice za naknadnu provjeru jedne ili više izjava o podrijetlu koje je sastavio ovlašteni izvoznik, a koje su podnesene za proizvode uvezene u tu zemlju.

Postupak za naknadnu provjeru dokaza o povlaštenom podrijetlu na odgovarajući način omogućuje redovitu provjeru odobrenja ovlaštenog izvoznika.

5.2.2. Na vlastitu inicijativu carinskog tijela države članice u kojoj je odobrenje izdano.

5.2.2.1 AE bi trebalo redovito preispitivati kako bi se osiguralo da i dalje ispunjavaju uvjete i obveze koje proizlaze iz odobrenja.

5.2.2.2 Osim toga, odabir odobrenja koja moraju podlijetati detaljnim kontrolama može se provesti na temelju kriterija analize rizika. Odabir odobrenja koja će se provjeravati ne bi trebao ovisiti samo o vrsti proizvoda, industrijskim sektorima ili zemljama odredišta. Međutim, na temelju analize rizika ti bi se elementi mogli uzeti u obzir. Na učestalost tih kontrola mogu utjecati rezultati analize rizika ili rezultati prethodnih provjera.

5.3. Za određivanje upravnog tijela ili službe koja mora provoditi te provjere odgovorna je svaka država članica. Te se kontrole mogu povjeriti različitim tijelima u skladu s raspodjelom zadaća unutar države članice. Na primjer, na temelju razloga za pokretanje praćenja, na temelju zahtjeva za naknadnu provjeru ili na vlastitu inicijativu carinskog tijela.

Postupci kontrole mogu se provoditi u pogledu pitanja povezanih sa sadržajem i formalnim aspektima odobrenja.

5.4. Provjere se mogu obavljati na temelju dokumenata koji se traže od izvoznika ili inspekcijama u prostorima izvoznika; potonja se metoda po mogućnosti primjenjuje ako je izvoznik proizvođač.

5.5. Podaci koje treba provjeriti sastoje se uglavnom od sljedećeg:

5.5.1. Identifikacija trgovačkog društva, kao što su naziv trgovačkog društva, porezni identifikacijski broj, adresa, osoba koju je ovlašteni subjekt imenovao odgovornom za podrijetlo, mogući broj AEO-a.

Računovodstveni sustav društva: općenito, troškovi, zalihe, odobrenje za računovodstveno razdvajanje, ako je primjenjivo.

5.5.2. Pitanja povezana sa sadržajem odobrenja sastoje se od provjere jesu li izvezeni

proizvodi u skladu s pravilima o podrijetlu predviđenima relevantnim odredbama.

U tu svrhu mogu se poduzeti sljedeće mjere:

- Provjera dokaza o povlaštenom podrijetlu za materijale i proizvode, ako se može podnijeti zahtjev za naknadnu provjeru dokaza o povlaštenom podrijetlu materijala ili proizvoda koje uvozi ovlaštenu izvoznik
- Provjera izjava dobavljača, ako se mogu zatražiti potvrde o podacima INF-4 kako bi se dobila potvrda točnosti izjava dobavljača koje ovlaštenu izvoznik posjeduje, kao dokaz o podrijetlu robe ili materijala koje je kupio od drugih trgovačkih društava
- Usporedba trgovinskih tokova izvoznika, bilo upotrijebljenih materijala ili konačnih proizvoda, s računovodstvenim podacima koje je dostavio izvoznik
- Prema potrebi, trebalo bi uzeti u obzir ispunjavanje obveza koje proizlaze iz provedbe zabrane povrata carine.

5.6. Rezultati kontrolnih mjera

Ishod postupka kontrole:

5.6.1. Sukladnost: usklađenost s odobrenjem ovlaštenog izvoznika.

Positivno izvješće o rezultatima praćenja ili njihova preslika uključuje se u datoteku predmetnog odobrenja.

5.6.2. Nesukladnost: odstupanje od uvjeta propisanih u odobrenju.

Negativno izvješće o rezultatima praćenja ili njegova preslika uvrštavaju se u spis dotičnog odobrenja.

5.6.3. Ako se utvrde razlike i ovisno o nepravilnostima otkrivenima u provedenoj reviziji, mogu se poduzeti različite vrste korektivnih mjera, kao što su:

- Izdavanje upozorenja ovlaštenom izvozniku u kojem se ističu nedostaci u slučajevima od manje važnosti
- Ako se utvrde neusklađenosti koje ne utječu na pravilno funkcioniranje odobrenja, može biti primjereno izmijeniti ga kako bi se osigurala buduća usklađenost (članak 28. CZU-a, vidjeti odjeljak 3.4.).
- Ako je to predviđeno nacionalnim pravom, mogu se primijeniti novčane ili druge kazne.
- Ako jedan ili više bitnih uvjeta navedenih u odobrenju nisu ispunjeni ili više nisu ispunjeni, u skladu s člankom 28. CZU-a i s posebnim odredbama o podrijetlu, odobrenje bi trebalo opozvati (vidjeti i odjeljak 3.3.1.6.).
- Poništenje odobrenja: to će se primjenjivati kada je odobrenje izdano na temelju netočnih ili nepotpunih informacija, u skladu s člankom 27. CZU-a (vidjeti i odjeljak 3.3.1.6.).

6. POSEBAN SLUČAJ POJEDNOSTAVNJENOG POSTUPKA ZA IZDAVANJE POTVRDE O PROMETU ROBE A.TR.

6.1. Postupak vrlo sličan onome za odobrenje ovlaštenog izvoznika u vezi s izjavom o podrijetlu za izvezeno proizvode postoji za izdavanje potvrda o prometu robe A.TR. koje se odnose na status robe u slobodnom prometu u carinskoj uniji EU-a i Turske. Prethodna poglavlja također se primjenjuju prema potrebi u tom slučaju, osim ako je u ovom poglavlju izričito navedeno drukčije.

6.2. Ovlašteni subjekt koji, na način prihvatljiv nadležnim tijelima, nudi sva jamstva potrebna za provjeru statusa robe u slobodnom prometu, može biti ovlašten izdati potvrdu o prometu robe A.TR. bez podnošenja robe ili zahtjeva carinskim tijelima.

6.3. Odobrenjem se određuje, prema izboru nadležnih tijela, da polje na potvrdi o prometu robe A.TR. rezervirano za ovjeru carine mora:

(a) unaprijed ovjeriti pečatom nadležnog carinskog ureda države članice izvoznice i potpisom službenika te carinarnice, koji može biti faksimil, te u polju 8. kretanja A.TR-a tekst „pojednostavnjeni postupak”; ili

(b) ovjerena od strane ovlaštenog izvoznika posebnim pečatom koji su odobrila carinska tijela države članice izvoznice i koji odgovara oglednom primjerku iz Priloga III. Odluke br. 1/2006. Takav pečat može biti unaprijed otisnut na obrascima.

6.4. Zahtjev za odobrenje ovlaštenog izvoznika može sadržavati dva dijela: jedan povezan s podrijetlom i jedan povezan s pojednostavnjenim postupkom za izdavanje potvrda o prometu robe A.TR. kako bi se iskoristila ta posebna mogućnost. U tom se slučaju mogu koristiti dva različita naziva: ovlašteni izvoznik (podrijetlo) i ovlašteni izvoznik (A.TR.).

Mogu se upotrebljavati i zasebni obrasci zahtjeva za podrijetlo i A.TR.

Naime, budući da se postupci za samoizdavanje/prethodno potvrđivanje potvrda o prometu robe A.TR. razlikuju od postupka sastavljanja izjava o podrijetlu, države članice mogu zasebno obraditi zahtjev koji se odnosi na AE (A.TR.).

6.5 Člankom 12. Odluke br. 1/2006 Carinskog odbora EU-a i Turske predviđeno je odobrenje za ovlaštenog izvoznika na razini EU-a. Ova dozvola obuhvaća situaciju u kojoj izvoznik često izvozi robu u Tursku iz države članice koja nije država članica u kojoj ima poslovni nastan. Carinska tijela koja su izdala odobrenje zadužena su za praćenje usklađenosti. Ako je odobrenje izdano, obrazac odobrenja za ovlaštenog izvoznika A.TR. mora se upotrijebiti i dopuniti sljedećim tekstom: „Ova se dozvola primjenjuje i na izvoz preko (država članica) putem (ime, adresa i mjesto poslovanja relevantnog poduzeća).”

Osim elemenata navedenih u stavku 3.1., prema potrebi, pri podnošenju zahtjeva za status ovlaštenog izvoznika (A.TR.), gospodarski subjekt mora dostaviti barem sljedeće informacije koje mogu biti uključene u poseban obrazac zahtjeva:

- Država članica izvoza u Tursku
- Kada se u preradi proizvoda upotrebljava carinski postupak, posebno odobrenje unutarnje proizvodnje, relevantne informacije, npr. je li dobiveni proizvod obuhvaćen carinskom unijom EŽ-a i Turske

Države članice ne dopuštaju elektronički podnošenje certifikata A.TR. ili prethodno potvrđenih potvrda A.TR. Doista, na 44. sjednici Odbora za carinsku suradnju između EU-a i Turske (29. veljače 2012.) Turska je smatrala da će ti dokumenti biti odbijeni kao isprave kojima se dokazuje status robe. Međutim, Turska i EU dogovorili su se da će u budućnosti raditi na mogućnosti izdavanja i podnošenja potvrda o prometu robe A.TR. elektroničkim putem.

PRILOG 1.: INFORMATIVNI OBRAZAC KOJI SE UPUĆUJE EUROPSKOJ KOMISIJI

GU TAXUD – Pravila o podrijetlu.

Ovlašteni izvoznik – račun/izjava o podrijetlu

Država članica:

Datum prijenosa:/..../

Naziv gospodarskog subjekta (nije obvezno)		
Identifikacija (nije obvezno)		
Sporazum o slobodnoj trgovini (potrebno) Navesti: između države članice (X) i partnerske zemlje (Y)		
Carinski ured uvoznog carinjenja i ponavljanja (sustavno ili povremeno neprihvatanje)	Uvozna carinarnica	
	Datum uvoza	
	Ponavljanje	Povremeno <input type="checkbox"/> Sustavno <input type="checkbox"/>
Vrsta komercijalnog dokument koji se upotrebljava za potporu izjava na računu/podrijetlo (račun, dostavnica •••)		
Razlog neprihvatanja Na primjer, neki razlozi koji se ponavljaju: a) nedostatak potpisa b) dokument nije smatran prihvatljivim u svrhu obavljanja formalnosti kod banke (akreditiv) c) klijent odbija izjavu o podrijetlu d) Ostalo		
Radnja se bilježi paralelno u bazi podataka registra pritužbi	Da <input type="checkbox"/>	

Pristup bazi podataka)	Ne <input type="checkbox"/> http://madb.europa.eu/madb/complaint
------------------------	--

Dokumenti koje treba priložiti

Od gospodarskog subjekta traži se da pošalje presliku sljedećih dokumenata:

- Komercijalni dokument s izvornom izjavom (nakon odgovarajućih skrivenih referenci koje se smatraju osjetljivima, kao što su cijene robe)
- Isprava koju su dostavila carinska tijela u trenutku odbijanja
- Dokument koji su dostavile treće strane
- Bilo koji drugi dokument

• **Članak 67. Provedbenog akta CZU-a**

Ovlaštenje ovlaštenog izvoznika

(Članak 64. stavak 1. Zakonika)

1. Ako Unija ima povlašteni režim s trećom zemljom u kojem je predviđeno da dokaz o podrijetlu mora biti u obliku izjave na računu ili izjave o podrijetlu koju sastavlja ovlašteni izvoznik, izvoznici i ponovni pošiljatelji s poslovnim nastanom na carinskom području Unije mogu podnijeti zahtjev za odobrenje kao ovlašteni izvoznik za potrebe sastavljanja i zamjene tih izjava.
2. Članak 11. stavak 1. točka (d), 16, i 18. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 u pogledu uvjeta za prihvaćanje zahtjeva i suspenzije odluka i članka 10. i 15. ove Uredbe koji se odnose na uporabu elektroničkih sredstava za razmjenu i pohranu informacija te opoziv povoljnih odluka koje se odnose na zahtjeve i odluke ne primjenjuju se na odluke koje se odnose na ovlaštenja ovlaštenih izvoznika.
3. Odobrenja ovlaštenih izvoznika izdaju se isključivo osobama koje ispunjavaju uvjete utvrđene u odredbama o podrijetlu iz sporazuma koje je Unija sklopila s određenim zemljama ili područjima izvan carinskog područja Unije ili mjera koje je Unija jednostrano donijela u pogledu tih zemalja ili područja.
4. Carinska tijela ovlaštenom izvozniku dodjeljuju broj carinskog ovlaštenja koji se navodi na dokazima o povlaštenom podrijetlu. Broj carinskog odobrenja započinje oznakom države članice koja izdaje odobrenje u skladu s normom ISO 3166 – 1-alpha- 2.
5. Komisija dotičnim trećim zemljama dostavlja adrese carinskih tijela odgovornih za kontrolu dokaza o povlaštenom podrijetlu koje su sastavili ovlašteni izvoznici.
6. Ako u primjenjivom povlaštenom režimu nije naveden oblik izjava na računu ili izjava o podrijetlu, te se izjave sastavljaju u skladu s obrascem iz Priloga 22 – 13.
7. Ako primjenjivi povlašteni režim ne određuje vrijednosni prag do kojeg izvoznik koji nije ovlašteni izvoznik može sastaviti izjavu na računu ili izjavu o podrijetlu, vrijednosni prag iznosi 6 000 EUR za svaku pošiljku.

• **Izvadak iz Regionalne konvencije o povlaštenim pravilima podrijetla PanEuroMeda (Službeni list L 54, 26. veljače 2013.)**

Članak 22. Ovlašteni izvoznik Dodatka I.

1. Carinska tijela ugovorne stranke izvoznice mogu ovlastiti bilo kojeg izvoznika (dalje u tekstu „ovlašteni izvoznik”) koji često šalje pošiljke proizvoda u skladu s odredbama ove Konvencije za sastavljanje izjava o podrijetlu ili izjava o podrijetlu EUR-MED bez obzira na vrijednost dotičnih proizvoda. Izvoznik koji traži takvo ovlaštenje mora carinskim tijelima pružiti sva potrebna jamstva za provjeru statusa proizvoda s podrijetlom, kao i ispunjavanje ostalih zahtjeva ove Konvencije.
2. Carinska tijela mogu odobriti status ovlaštenog izvoznika pod bilo kojim uvjetima koje smatraju primjerenima.
3. Carinska tijela ovlaštenom izvozniku dodjeljuju broj carinskog ovlaštenja koji se

navodi u izjavi o podrijetlu ili izjavi o podrijetlu EUR-MED.

4. Carinska tijela prate kako ovlaštenu izvoznika koristi ovlaštenje.

5. Carinska tijela mogu u bilo kojem trenutku povući odobrenje. To čine ako ovlaštenu izvoznika više ne daje jamstva iz stavka 1., ako više ne ispunjava uvjete iz stavka 2. ili na drugi način nepravilno koristi ovlaštenje.

PRILOG 3.: IZJAVA NA RAČUNU (PRILOG 22 – 13 – IA)

Izjava na računu, čiji je tekst naveden u nastavku, mora se sastaviti u skladu s bilješkama. Međutim, bilješke se ne moraju reproducirati.

Verzija na engleskom jeziku

English version

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No ... (46)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... (47) preferential origin.

... (48)

(Place and date)

... (49)

(Signature of exporter; in addition the name of the person signing the declaration has to be indicated in clear script)

(46) Kada izjavu na računu sastavlja ovlaštenu izvoznik, broj ovlaštenja ovlaštenog izvoznika mora biti upisan u ovaj prostor. Ako izjavu na računu ne sastavlja ovlaštenu izvoznik, riječi u zagradama moraju se izostaviti ili se prostor ostavlja praznim.

(47) Podrijetlo proizvoda koje treba navesti. Ako se izjava na računu u cijelosti ili djelomično odnosi na proizvode podrijetlom iz Ceute i Melille, izvoznik ih mora jasno navesti u ispravi na kojoj je izjava sastavljena stavljanjem oznake „CM”.

(48) Te se naznake mogu izostaviti ako su informacije sadržane u samoj ispravi.

(49) Vidjeti članak 119. stavak 5. U slučajevima kada izvoznik nije obvezan potpisati, izuzeće od potpisa podrazumijeva i izuzeće od imena potpisnika.